

Mırzabek Toybayev (1935)

Mırzabek Toybayev, 1935 yılında Çüy ilçesi Alçaluu köyünde bir kolhozcu ailesinde doğdu. 1952 yılında Alçaluu Ortaokulu ve liseyi bitirip, Kırgız Devlet Üniversitesinin Filoloji Fakültesini kazandı ve 1958 yılında mezun oldu.

M. Toybayev, büyük şair T. Satılğanov'un 100. yıldönümü için yazdığı "Toktoguldun Külküsü" (Toktogul'un Gülüşü) adlı komedisini, 1967 yılında "Cañı Kelin" (Yeni Gelin) adlı komediye yazdı.

Ondan sonraki "Talaa Güldörü" (Kır Çiçekleri), "Kartañ Boydok" (Yaşlı Bekar), "Coronun Coruktarı" (Coro'nun Hikâyeleri) gibi çok hareketli komedileri cumhuriyet tiyatro salonlarında sergilendi.

1974 yılında sahneye konulan "Ak Tamak, Kök Tamak" adlı iki bölümlü lirik komedisi güneydeki pamukçuların hayatını anlatır.

M. Toybayev'in birçok piyesleri Rus, Özbek, Kazak, Tacik, Kara-Kalpak, Başkurt, Yakut dillerine tercüme edilip, sahneye konuldu.

ESERLERİ:

Ak peyil (İyi Kalpli), Çocuklar için piyesler ve hikâyeler, Kırgızokuupedmbas, Frunze, 1963, 112s.

Cürgülö Dostor! (Haydi Arkadaşlar!) Şiirler, "Kırgızstan" Yayınevi, Frunze, 1966, 40s.

İntımak (İttifak). Şiirler ve manzume, "Mektep" Yayınevi, 1967, 52s.

Ak Pahta (Beyaz Pamuk), Besteci Davlesov'un müzikleri için yazılmış şiirler kitabı, "Mektep" Yayınevi, Frunze, 1965. 24s.

Zamandaştardın Obrazı cana Sahna (Çağdaşların Tipi ve Sahne), "Kırgızstan" Yayınevi, Frunze, 1968, 68s.

Mezgil, Adam, Drama (Zaman, İnsan, Dram), "Kırgızstan" Yayınevi, Frunze, 1970.

Cañı Kelin (Yeni Gelin). Piyesler kitabı, "Kırgızstan" absması, Frunze, 1973.

"Turmuş, Sahna, Münöz" ("Hayat, Sahne, Karakter"), "Kırgızstan" Yayınevi, Frunze, 1975, 160s.

Piyes

CAÑI KELİN (Eki bölümlü komediya)

Okuya bizdin kündördö Moskvada cana Kırgızstana ötöt.

Sahna bütündöy teleekranga aylangan. Muzıka. Ekranı "Cañı kelin" degen cazuu. Alıp baruuçü körünöt.

Alıp baruuçü (kubançta): Salamatsızdarbı, kımbatuu körüçülör! O, keçiresiz, telekörüçülör! Tañ kalbañızdar... Uşintip, bugün bizdin sahna ekranga aylangan... Emne üçün, ekran deysizbi? Menin kubanıçım mına oşondo! Ala-Toonun bir cigiti bizdin Isık-Kölgö Moskvadan koluktu alıp kele catat. Kelin kelatat! Cañı kelindi kimdin bolbosun körgüsü kelet! İras emespi? Baarı körsün, alıp körsötölü. Emese, colooçunun coldogusu cakşı, coldo bolbosu kolsogusu cakşı degendey, cañı kelin coldo kele bersin. Añıça, kelindin ata-enesi kantip cattı eken, kameranı Moskvaga buralı!

YENİ GELİN (İki bölümlük komedi)

Olay günümüz Moskova'sında ve Kırgızistan'da geçmektedir:

Sahne tamamen televizyon ekranı gibi düzenlenmiş. Müzik. Ekranı "Yeni Gelin" yazısı. Sunucu görünür:

Sunucu (sevinçli): Merhaba, değerli izleyiciler! Ah, pardon televizyon izleyicileri! Şaşırılmayınız... Bugün, bu şekilde bizim sahnemiz televizyon ekranına döndü... Neden, ekran mı diyorsunuz? Benim sevincim de işte bu yüzden! Ala-Too'nun bir delikanlısı bizim Isık-Köl'e Moskova'dan gelin getiriyor. Gelin geliyor! Yeni gelini kim olursa olsun görmek ister! Doğru mu? Herkes görsün, biz de gösterelim. Evet, yolcu yolunda gerek, yolda değilse, kolda olanı yeğdir dedikleri gibi, yeni gelin yolda gele dursun. O zamana kadar, gelinin annesi ile babası ne yapıyorlar acaba, kameramızı Moskova'ya çevirelim!

PROLOG

Moskvadaki Olyanın ata-enesinin üyünün bir bölmösü. Mihail İvanoviç öto kızığıu menen kitez okup olturat. Anna Nikolayevna tekçedegi kiteptedi tazaloo menen alek. Reprodunktordon akırın muzıka ugulat.

Anna Nikolayevna: Cürögüm ele alep-celep... Kızıbız emne boldu? Emne üçün kat kelbeyt? Oliçkam ay! (Mihail İvanoviç külöt)

(Kapaluu) Men külö turgan söz ayttımbı? (Mihail İvanoviç dağı küçöp külöt)

(Murçuñdap). "A-a dep söz ayta elekte, "ba-a!" dep külüp karap turat.

Mihail İvanoviç: Men saga külüp catıptırırmbı?

Anna Nikolayevna: Anan kimge? Külkülüü bir nesre okuduñbu?

Mihail İvanoviç: Ooba...(külöt)

Anna Nikolayevna: Aytçı!

Mihail İvanoviç: Calkoolonboy özüñ okup alsañ!

Anna Nikolayevna (korkutup): Boluptur, kelegoy, kimbattuum. Me, bul cumuştarđın baarın sen bütür. Men özüñ ele okup, saga da ayıp, tüşündürüp bereyi!

Mihail İvanoviç: Ceñildim, ceñildim! Men, mına munu okudum, Annuşka... Körsö, Kırgızdar degeniñ kız kuumay oynoyt eken!

Anna Nikolayevna: Kanday, kanday?

Mihail İvanoviç: Kızdarı kaçıp, cigitteri toodon ıldıy kuuyt eken.

Anna Nikolayevna: Toodon ıldıy?

Mihail İvanoviç: Toodon ıldıy tipe-tik! Açtan! Cetpese kız kayra cigitti kubalayt eken.

Anna Nikolayevna: Oy, oy, oy! Cıgılıp, kulap ket-seçi?

Mihail İvanoviç (tamaşalay): Antişi da mümkün...

Anna Nikolayevna: Kap! Basa, alardın Isık-Kölü tereñdiği caginın düynödö ekinçi orunda degen... A Oliçkam aga tüşsö kanter eken?

Mihail İvanoviç: Al suuçul ele, tüşpöy koyboyt...

Anna Nikolayevna: Kap!

Mihail İvanoviç: Oşol ele beken? Al eldin saltı boyunça, bir kişi kelsebir koy soyot eken. Anan anı, meymandos nemeler, kıstap oturup cediret eken. Kıstap oturup! Ayırıkça alıstan kelgen meymanına! Mına momunday bizdi statistika!

Anna Nikolayevna: Men buga işenbeym. Balkim 80-90 kişi kelse anan bir koy soyot dese işener elem.

Mihail İvanoviç: Cook, cok. Alar etti uşunday süyüşöt eken deysiz. Esiñizdebi, Sardar bir colu magazinden korzinkaga toltura et, dağı koydun başın koşup alıp kelgen bolçu. Oşondo oşonun baarın siz bir salıp bertünün orduna bir cuma ünömdögönsüz. Baykabaptır-bız da-a!

Anna Nikolayevna: Anısı çın bolso bizdin Oliçkabızdın başına kanday gana küñdör tüşüp cattı eken? Canağı toodon ıldıy kuuşkanı caman eken?

Mihail İvanoviç (çıçalata): E-ey, bizdin kız kelbes bolup kaldı. Ketti-büttü da!

GİRİŞ

Olya'nın ailesinin Moskova'daki evinin bir odası. Mihail İvanoviç, büyük bir hevesle kitap okuyor. Anna Nikolayevna, raftaki kitapları temizlemekle meşgul. Radyodan hafız müzik sesi geliyor.

Anna Nikolayevna: Kalbim bir tuhaf... Kızımız ne oldu? Neden mektup gelmiyor? Oliçka'm ah!

(Mihail İvanoviç güler).

(Üzgün bir halde) Ben gülecek bir şey mi söyledim? (Mihail İvanoviç yine güler).

(Öfkelenerek) "A demeden "ba!" diye gülüyor bir de!

Mihail İvanoviç: Ben sana mı gülüyorum.

Anna Nikolayevna: Peki kime? Gülünç bir şey mi okudun?

Mihail İvanoviç: Evet... (güler)

Anna Nikolayevna: Söylesene!

Mihail İvanoviç: Tembellik etmeden kendin oku-sana!

Anna Nikolayevna (tehdit ederek): Tamam, gel sevgilim. Al, bu işlerin hepsini sen bitir. Ben kendim okur, sana da söyler, anlatırım!

Mihail İvanoviç: Kazandın, kazandın! Ben, şurayı okudum Annuşka... Şu bizim Kırgızlar Kız Kovalamaca oynuyorlarmış!

Anna Nikolayevna: Nasıl, nasıl?

Mihail İvanoviç: Kızları kaçıp yiğitleri bayır aşağı kovalıyorlarmış.

Anna Nikolayevna: Bayır aşağı?

Mihail İvanoviç: Evet, bayır aşağı, hem de dimdik! Atlı! Eğer yakalayamazsa bu sefer kız kovalıyormuş.

Anna Nikolayevna: Ah, ah, ah! Ya devrilip düşerse!

Mihail İvanoviç (şaka yaparak): Böyle olması da mümkün.

Anna Nikolayevna: Ah! Bir de onların Isık-Köl'ü derinliği bakımından dünyada ikinci sıradaymış... Ya Oliçka'm ona düşerse ne yapar?

Mihail İvanoviç: O yüzmeyi severdi, girmeden yapamaz...

Anna Nikolayevna: Ah!

Mihail İvanoviç: Sadece bu mu? O insanları geleneği gereği, bir kişi gelince bir koyun kesiyorlarmış. Sonra onu, misafirperver insanlar, zorla yediriyorlarmış. Zorla! Özellikle de uzaktan gelen misafirlerine! İşte böyle bizim istatistik!

Anna Nikolayevna: Ben buna inanmıyorum. Belki 80-90 kişi gelirse ancak bir koyun kesiyorlar derlerse inanırdım.

Mihail İvanoviç: Hayır, hayır. Onlar eti bu kadar çok seviyorlarmış. Hatırlıyor musun, Sardar bir keresinde marketten bir sepet dolusu et ve koyunun kellesini getirmişti. O zaman etlerin hepsini bir kerede pişirmek yerine siz bir hafta boyunca pişirmiştiniz. Fark etmemişsiniz demek!

Anna Nikolayevna: Eğer bu gerçekse bizim Oliçka'mızın başına neler gelmiştir? Demin söylediğin bayırdan aşağı kovalama işi kötüymiş.

Anna Nikolayevna: Baykuş gana kızım ay!

Mihail İvanoviç: Alardın respublikası azır ösüp-öndü. Evropanın kaysı gana mamleketi menen bolbosun at salışa alat. Mına momunday azırkı statistika...

Anna Nikolayevna: Alardın ırları da cakşı. Bile-siñbi emne? Bayagıda bizge Sardar belekke bergen plastinkanı koyo koysoñi? (Radionu öçüröt).

Mihail İvanoviç: Cakşı bolot. Al mağa da cagat. (Plastinkanı koyot. "Çolpon" baletinen vals oynolot. Muzıkanı uguşat).

Anna Nikolayevna: Kanday cagımduu muzıka!

Mihail İvanoviç: Prosta, oturup uguuga mümkün emes. Kana Annuşka, kudalarıbızdın urmatı üçün! (Anı valsa şaan-şöököttönö çakırat).

Anna Nikolayevna (mostoyo): Abışka, saga emne bolgon? (Oşentse da çakırıktıcan-dili menen kabul alat. Biyleşet. Eşik çırıldayt).

Anna Nikolayevna: Balkim, poçtalyon! (bücüröp çurkap çıgat).

Mihail İvanoviç (Radioldu toktotup): Kempirdin tolkundaganın aytpa... Menin canım dele cay ala koygonu cok... Bizdin kızızdın statistikas kanday boldu eken? (Anna Nikolayevna kolundagı kattı açıp, öpkülöp kelet).

Anna Nikolayevna (Kattı küyöösünö berip): Oku tezireek! Menin közümö caştan eçteme körünböyt... Tezieek!

Mihail İvanoviç: Okuym, okuym... Sahna karañılap, kanert körünöt. Anan alıp baruuçı çıgat.

Alıp baruuçı: Urmattuu körüücülö, alar Olyanın katın okuy berişsin. Kattagı okuyanı men bilem, sizderge aytp bereyin. Mına uşintip, Sardar menen Olya oşol künü Frunzege cakşı uçup kelişti. Kıskaşı, Olya Isık-Köl toolorun izildööçü otyardga koşulup iştemey boldu. Anın ertesi Isık-Köldögü Sardardın üyünö col tartıştı. Kelin kelatat! Kelin kelatat! "Aşıkpagan araba koyongo cetet" degendey, aşıkpañızdar... Al emi alardı ayıldagıları kandayça kütüp çatıştı eken? Kameranı oşol cakka buralı dağı, cañı kelindi oşol cerden baarız çoqu körölü!

1. süröt

Kırgızstan. Sardardın ata-enesinin üyü. Tördün oñ cagında cañı kelin üçün tartılğan köşögö. Narıta, solgo taman, arkardın müyüzü ilingen darbaza. Andan arı Isık-Köl, Ala-Too.

Sahna açılğanda negedir canduu kıymıl. Gülgakı şakıldatıp boorsok kesüüdö. Asıl taşuuda.

Bübükan (sırttan): Bolgula ay! May küyüp ketti!

Gülgakı: Biz emne, avtomat bolup ketet belek! Bologoy Asıl! (Şaşıp-buşup, çalınıp Ergeş kiret).

Ergeş: Bolgula, kelin kelatat deyt! Raytsentrden çığışıptır. Azır kelet, azır.

Bübükan: Oozuña may, aylanayın!

Gülgakı: Ay, canağı döñgölögü carılıgır, maşineñe döñgölök saldıñ bele?

Ergeş: Cok, Kükün! Döñgölök salsam kayra ele bış etip carılıp kalıp catpayıbı.

Gülgakı: Kap! Baldardı tosüp çıkpayt belek! Oşonu satıp alganı minip da cırgay elekpiz.

Mihail İvanoviç (sinirlendirerek): Hey, bizim kız gelmez oldu artık. Gitti ve bitti işte!

Anna Nikolayevna: Ah zavallı kızım...

Mihail İvanoviç: Onların devleti de gelişti, kalkındı. Avrupa'nın her hangi bir devletiyle boy ölçüşebilir durumdalar. İşte böyle şimdiki istatistik...

Anna Nikolayevna: Onların şarkıları da güzel. Biliyor musun? Bir ara Sardar'ın hediye ettiği plağı çalsana. (Radyoyu kapatır).

Mihail İvanoviç: İyi olur. O benim de hoşuma gidiyor. (Plağı çalar. Çolpon operasından vals çalar. Müziği dinlerler).

Anna Nikolayevna: Ne kadar kulağa hoş bir müzik!

Mihail İvanoviç: Sadece, oturup dinlemek mümkün değil. Hadi Annuşka, dünürlerimizin hürmetine! (Eşini valsa davet eder).

Anna Nikolayevna (üzgün bir halde): Yaşlı adam sana ne oldu? (Yinede daveti büyük bir sevinçle kabul eder. Dans ederler. Kapı zili çalınır).

Anna Nikolayevna: Belki postacı! (Koşarak gider).

Mihail İvanoviç (plakçaları durdurur): Bizimkinin heyecanına bak. Ben de rahat edemedim. Bizim kızın istatistiği nasıl oldu acaba? (Anna Nikolayevna elindeki mektubu açıp öperek gelir).

Anna Nikolayevna: (Mektubu eşine uzatır). Çabuk oku! Gözüm ağlamaktan hiçbir şey görmüyor... Çabuk!

Mihail İvanoviç: Okuyacağım, okuyacağım... (Sahne kararır ve zarf görünür. Sonra sunucu ortaya çıkar).

Sunucu: Hürmetli izleyiciler, onlar Olga'nın mektubunu okuya dursun. Mektubun içeriğini ben biliyorum. Size anlatacağım. Bu şekilde, Sardar ile Olga o gün Frunze'ye uçup geldiler. Kısaca, Olga Isık-Köl dağlarını araştıran ekibe katılıp onlarla çalışmaya başladı. Ertesi gün Sardar'ın Isık-Köl'deki evine doğru yola koyuldular. Gelin geliyor! Gelin geliyor! "Acele etmeyen araba tavşana yetişir" misali, acele etmeyiniz... Peki, onların köyündekiler nasıl bir bekleyiş içerisinde? Kameramızı o tarafa çevirelim ve yeni gelini oradan hep birlikte görelim.

1.sahne

Kırgızstan. Sardar'ın ailesinin evi. Başköşenin sağ tarafında gelin için çekilmiş köşelik. Biraz ötede, sol tarafta, geyiğin boynuzu asılı kapı. Ötesi Isık-Köl, Ala-Too.

Sahne açılınca nedense hareketli bir görüntü. Gülgakı büyük bir ustalıkla hamur kesmekte. Asıl da bunları taşımakta.

Bübükan (dışarıdan): Çabuk olun! Yağ yanıyor!

Gülgakı: Makine olacak halimiz yok ya! Çabuk ol Asıl! (aceleyle Ergeş içeri girer).

Ergeş: Çabuk olun, gelin geliyor diyorlar! İlçeden yola çıkmışlar. Birazdan gelir, birazdan.

Bübükan: Ağzından bal akıyor, kurban olduğum!

Gülgakı: Ah, tekerleği patlayası arabana tekerlek taktın mı?

Ergeş: Hayır, Kükün! Tekerlek takınca tekrar pısı diye sürekli patlıyor.

Asıl: Ergeş aba, sınap ciberiñizçi, cañı ceñem üçün casalgabız sizge cağabı?

Ergeş (sınap körüp): Haraşo-o!

Gülgakı (caktırbaganday Ergeşe): Saga baarı haraşo. Caman da haraşo, cakşı da haraşo. Tamaktın tuzun kem bersem da haraşo, ötkörüp bersem da haraşo...

Ergeş: Üydögülörübüz üydö, tıštağalarımız tıšta kamdanıp catkanı haraşo. Baarınan da inim Moskvadan koluktu alıp kelatkanı o-oçen haraşo! tezdeteli, bololu! (Çıgat. Salamat şaşıp kiret).

Salamat: O, Kuday, kelatat deyt! Büttüñörbü? O, dastorkonuñ kana baybiçe, mayıñ kana, çayıñ kana?

Bübükan: Azır, azır baarı bolot, atası.

Asıl: Kelişti!

Gülgakı: Kana, kana! (Cardanıp köçö taraptı karaşat. Pauza).

Bübükan: Aylanayın, cürgülö, tosolu!

2 - süröt

Korogo çığışat. Oñ taraptan üydün verandası, açılıu terezesi körünöt. Fondo meltiregen Isık-Köl, andan arı Ala-Too. Asıl, Bübükan, Gülgakılar külüñdöşüp, verandaga çığışat. Bübükandın kolunda kelinge saluuçu çoñ ak börtmö cooluk, boorsok. Kanfet salıngan dastorkon, c.b. bar. Sırtka ceñil ovtomaşınanın kelip toktogonu ugulat. Berkiler "kelip kalıştı" deşip koronun eşiğine cakındaşkanda tıştan sumka, çemodanların kötörgön Olya menen Sardar kiret. Eköo teñ şaardıktarça kiyingen.

Sardar: O-o, Salamatsızdarbı! Apake!

Olya (açık, aktsent mene): Salamatsızdarbı.

Bübükan (Sardardı kuçaktap): Sadagañ keteyin, Sarım aman-esen keldiñerbi? Karaanıñdan kağılayın, kelinim kana? Kelinim kana?

Asıl: Kelişiñizder menen, Sardar ava! Ceñem kana?

Gülgakı: Amanbı, moldo bala! (Kol karmaşat. Berkilerge cadıray karap Olyanı körsötüp). Ay apa! Kiçine kız! Kütökönübüz beregi neme go?!

Bübükan: Koyçu. Bul cönötüp kelgen coldoş kızı bolboybu. Çımgı kelin tıšta, maşınede go? Uyalıp oturatko?

Asıl: Apam ıras aytat, men barayınçı. Cürgülö.

Sardar: Cook, Asıltay, ceñeñ... Uşu kişi! Apake, kelininiñiz... Mına! Tanışıp koygula.

Bübükan: Emne deyt.

Gülgakı: Taaniş deyt. (Özünçö). Uşunday bolmok. Pış!..

Bübükan (kelinin cakşılap karap): Basa, bul bayagı bala kezindegi koşunabız, balçelekleçi ayaş atañ Andreydin kızı go? Unutup kalıpımın, atıñ kim ele?

Olya (oylono kalıp): Sardar, apam menin atımdı surayt, tuurabı?

Sardar (cılmaya): Ooba. Senin ismiñdi surayt.

Olya (sılık): Olya.

* **

Ergeş (korzinka karmap kirip, tıštağı baldarga karay): Irakmat, sadagalar, şaşpagıla, silerge da kezek kelet (kubaniçtuu). Oy-u-uy, sadagası Sardarbay! Kuş

Gülgakı: Hay aksi! Çocukları karşılamaya giderdik! Onu satın aldığımızdan beri binip keyfini süremedik.

Asıl: Ergeş ağabey, alıcı gözle bir bakar mısınız, yengem için yaptıklarımızı beğenecek misiniz?

Ergeş (baktıktan sonra): Güzel!

Gülgakı (beğenmemiş bir tavırla Ergeş'e): Sana her şey güzel. Kötü de güzel, güzel de güzel. Yemeğin tuzunu eksik versem de güzel, fazla koysam da güzel...

Ergeş: Evdekilerin evde, dışarıdakilerin dışarıda hazırlanmaları da güzel. Hele Sardar kardeşimin Moskova'dan gelin getirmesi, en güzel. Acele edelim, çabuk olalım! (Çıkar. Salamat aceleyle içeri dalar).

Salamat: ah, tanrım, geliyor diyorlar. Bitirdin mi? Hey, sofran nerede kadın? Yağın, çayın nerede?

Bübükan: Şimdi, şimdi hepsi hazır olur babası.

Asıl: Geldiler!

Gülgakı: Hani, hani? (merakla sokağa bakarlar. Ara).

Bübükan: Kurban olayım, yürüyün, karşıyalalım!

2. sahne

Avluya çıkarlar. Sağ taraftan evin verandası, açık penceresi görünür. Fonda dalaganan Isık-Köl, ötesi Ala-Too. Asıl, Bübükan, Gülgakılar gülüşerek verandaya çıkarlar. Bübükanın elinde gelinin başına örtmek için büyük bir yazma, çeşitli börek, çörek ve şekerlemelerin konulduğu tepsi vb. var. Dışarıda, gelip duran arabanın sesi duyulur. Diğerleri "geldiler" diyerek avlu kapısına yanaştıklarında, dışarıdan çanta ve bavulları elinde olduğu halde Olga ile Sardar içeri girer. İkisi de şehirliler gibi giyinmiştir.

Sardar: Oo, nasılsınız! Anneciğim!

Olya (belirgin bir aksanla): Nasılsınız?

Bübükan (Sardar'ı kucaklayarak): Kurban olayım, Sarı'm sağ salim geldiniz mi? Kurban olayım gelinim nerede? Gelinim nerede?

Asıl: Hoş geldiniz Sardar ağabey! Yengem nerede?

Gülgakı: İyi misin, Molla çocuk! (El sıkışırlar... Diğerlerine biraz şaşkın bir şekilde bakıp Olya'yı gösterek). Hey anne! Küçücük kız! Beklediğimiz beriki galiba!

Bübükan: Daha neler. Bu herhalde birlikte gelen kız arkadaşı. Gerçek gelin dışarıda, araba da sanırım. Utandığından araba da oturuyordur.

Asıl: Annem doğru söylüyor, ben gideyim, yürüyün.

Sardar: Hayır, Asıltay, yengen... Bu! Anneciğim, gelininiz... İşte! Tanışın.

Bübükan: Ne diyor!

Gülgakı: Tanış diyor. (Kendi kendine). Böyle olacağı belliydi, pışş!

Bübükan: (Gelinine iyice bakarak). Bu, bu eski çocukluğunda bizim komşumuz olan, balcı Andrey'in kızı sanırım. Unutmuşum. Adın neydi?

Olya (şöyle anlamaya çalışarak): Sardar, annem benim adımla soruyor, doğru mu?

Sardar (gülümseyerek): Evet. Senin adını soruyor.

Olya (nazikçe): Olya.

* **

Ergeş (elinde fileyle içeri girer, dışarıdaki çocuklara): Sağ olun, çocuklar. Acele etmeyin size de sıra

boon bek bolsun! Kelişner menen? (Kuçaktap körüşöt).

Sardar: O, ırakmat, Ergeş ava.

Bübükan: E, Ergeş, köründüğü kana kelindin?

Ergiş: Bereyin, bereyin, ceñe. Tigi korzinkada. Baarın algıla.

Olya (köşögönüş türüp körünüp): Sardar, sen aytkan Ergeş avambı,? Cakşısızbı, Ergeş ava? (Baş iykep kol alışat).

Ergiş (kelininen uyalıñkı): İi, cakşı, aylanayın cakşı...

Olya (sılık): Ergeş ava, siz cönündö Sardar Moskvadan aytkan. Ukkam.

Ergiş: Emne dep, aylanayın.

Olya: Suda süzgüç dep. Balıktar menen carışıp, aşıp ketet dep. Çınbı, Sardar?(Ergiş külöt).

Sardar, sen tamaşa kılğansın go, a?

Sardar: Çın aytkam. Gulya ceñebiz komanda bersinçi, dada Ergeş suu tügül kurgak cerde da süzüp kete beret...

Ergiş: O, boldu emi, kelin balaga uyat kılbay! (bırs külüp basılat).

Olya: Ergeş ava, suudan süzöö bilüü - eñ cakşı önör! Siz emnege külüp koyduñuz? Men dağı suuda süzöndü süyöm!

Gülgakı (kakşıktap): Dele ıras bolo turgan tural! Kaynagañ eköönüdü kiyin kölgö alparıp bir carşıralı deysiñ!

Olya (çın körüp): Anda baarımız carışabız!

Bübükan (terezeden ötkön Salamattı körüp, Sardar-ga): Ay, atañar kelatat, balam! (Olyaga) Ataña cügünüp koy, aylanayın, Mintip (körsötöt. Salamat kiret).

Sardar: Saloomaleykum, atake!

Salamat: Aleykumsal, uulum. O tentek... Kuş boon bek bolsun! (Sardar çın cüröktön katkıra kol alışıp, atasın kuçaktayt). O aylanayın! Okuu kanday? Aşpiran-tıñdı büttüp keldiñbi?

* **

Gülgakı: Toktogulaç! El kelbeybi, botom...

Ergiş: Basa, kelin körböybü.

Bübükan: ıras aytışat ay. Koyo turgula... (Salamat-ka karayt).

Salamat: Cöndüü kep. Andan kiyin mingile, bal-darım. Eköönö eki corgo tokup berem. Azır kapa bolboy otura turgula, baldarım. Attı özüm. Cürçü. (Erkekter eerçişip çıgıp ketişet).

Olya (köñöldüü): Meyli, Anday bolso kayra cakşı.

Bübükan: Oşentkile, altındarım. (Olyaga). Basa balam, bulardı kiyip ala koyçu (uluttuk kiyimderdi beret).

Olya: Ah, kanday kooz! Men bulardı Kazak, Kırgız filmdeninen körüp suktangam. Kiyineyin da, cürçü Asıl. (Asıl ekö köşögönün daldaasına kirip ketişet).

Gülgakı (Bübükanga şıbrap): Aylanayın apake, kelinibizdin ızaati cokpu deym. Bir tuagan kayınsıñdisin tergebeyt da.

Bübükan: Tergep, uyalıp, kımırınıp biz müyüz aldıkçı? Adam bolso boldu, aylanayın. (Olga, Asıl çıgat. Olga uluttuk kiyim kiyip algan).

gelecek. (Sevinçli) Oo, kurban kurduğum Sardarbay! Bir yastıkta kocayın (kuş bağıımız pek olsun)! Hoş geldiniz! (Kucaklaşırlar).

Sardar: O, teşekkürler, Ergeş ağabey.

Bübükan: E, Ergeş, yüz görümlüğü nerede gelinin?

Ergiş: Vereyim, vereyim yenge. İşte filede. Hepsini alın.

Olya (Köşeliği dürer ve görünür): Sardar, bahsettiğin Ergeş ağabeyim mi? İyi misiniz, Ergeş ağabey? (Başlarını eğerek tokalaşırlar).

Ergiş (gelininden biraz utanarak): Hı, iyi, kurban olayım iyi...

Olya (nazikçe): Ergeş ağabey, Sardar Moskova'da sizden bahsetmişti. Duymuştum.

Ergiş: Ne söyledi, kurban olayım?

Olya: İyi bir yüzücü olduğunuzu ve balıklarla yarışıp onları geçtiğinizi söyledi. Gerçek mi Sardar? (Ergiş güler).

Sardar sen şaka yapmışsın herhalde, öyle mi?

Sardar: Gerçek. Gulya yengemiz emretsin hele, Ergeş dede su değil, kurak yerde bile yüzer.

Ergiş: O, yeter artık, gelinimize rezil etme! (Aniden güler ve keser).

Olya: Ergeş ağabey, yüzmek en iyi spor! Siz neden güldünüz ki? Ben de yüzmeyi seviyorum!

Gülgakı (alaycı bir şekilde): O ne güzel oldu! Kaynın ikinizi daha sonra göle götürüp yarıştıralım ne dersin?

Olya (ciddi olduğunu sanarak): O zaman hepimiz yarışacağız!

Bübükan (Camda, geçen Salamat'ı görüp, Sardar'a): He, babanız geliyor, oğlum! (Olya'ya). Babana eğilip selam ver, kurban olduğum. Şöyle (gösterir: Salamat girer).

Sardar: Selamün Aleyküm babacığım!

Salamat: Aleyküm Selam, oğlum. O yaramaz... Bir yastıkta kocayın! (Sardar tüm içtenliğiyle gülerken el sıkışırlar, babasına sarılır). O kurban olduğum. Okul nasıl? Doktorayı bitirdin mi?

* **

Gülgakı: Durun! Misafirler gelecek...

Ergiş: Evet, gelin görmeye gelecekler.

Bübükan: Doğru söylüyorlar. Şimdilik bekleyin... (Salamat'a döner).

Salamat: Söylediklerinde haklılar. Sonra binersiniz çocuklarım. İkinize iki rahvanı hazırlayacağım. Şimdi kusura bakmayın, çocuklar. Atı kendim... Yürü... (Erkekler çıkıp giderler).

Olya (neşeli): Tamam, sonra olursa daha iyi.

Bübükan: Öyle yapın, altınlarım. (Olya'ya) Ha, şu elbisleri giyer misin? (Milli kıyafetleri verir).

Olya: Ah, ne kadar güzel! Ben bunları Kazak, Kırgız filmlerinde görmüş ve imrenmişim. Elbette giyerim, yürü Asıl. (Asıl ikisi köşeliğin arkasına girerler).

Gülgakı (Bübükan'a fısıldayarak): Kurban olayım anacığım, gelininizin saygıdan pek haberi yok galiba. Kaynını adıyla çağırıyor.

Bübükan: Adımı söylemeyip, utanıp, kaçıp da ne bulduk. İnsan olsun yeter, kurban olayım! (Olga, Asıl

Olya: Kanda yapa, Gulya ceñe, maga caraşabı?
Bübükan: Caraşpay anan! Senin canın bek bolsun,
balam, kiyimderiñ mort bolsun.
Asıl: Abdan caraşat, ceñe.
Gülgakı (kakşıktap): Caraşpay anan! Kuymak kuy-
ganday!
Olya: Irakmat sizderge.

* **

Asıl: Butuñ oorup ketti go? (Burçtağı kiçine stuldu
alıp kelip berip). Buga oturçu, Olya ceñe.
Olya: Oy, çoñ irakmat!
Asıl (baykap). Kızık, Olya ceñe, eköbüzdün sırt
körünüşübüz emnegedir okşoş eken. Ayırmabız mur-
dubuz ele go... Seniki kırdaş, meniki ketirekey.
Olya: Çın ele okşoş ekenbiz. (külüşöt). (Uşul kezde
sırttan kızdar, baldardın oynogonu, kıykırıktarı, uu-
duusu ugulat. Olya kulak türö tiñşap, terezege cetip
karayt).
Olya (alakan çaap): Ura-a! Asıl, karaçı, karaçı!
Voleybol oynop cürüşöt, voleybol! Kettik, a?
Asıl (bir az kıyılıp): Baralıbı? Ketse kettik?
(Kubangan boydon ketişet. Bölmö bir azga een. [pauza].
Şaşkalaktap Bübükan kiret).
Bübükan: El kelatat, el kelatat! Kelin köröbüz deyt
sadagalarım! Ap-eeey, kelinim kayda ketti ıya?
Ündör (sırttan): Al, al! Tuşi-i!
Bübükan (sırtka kıykırıp). İi-iy, uyat, uyat, uyat!
Ayy-uy, kelin! Ay, Asıl! Kelgile, kelatat! El kelatat, el!
(Eşikten Gülgakı kiret. Uşul kezde terezeden top uçup
tüşüp, Bübükandın başına tiyet. Toptun artınan Asıl
menen Olya çurkap kirişet).
Asıl: Apke, toptu ırgıt, toptu ırgıt!
Olya: Azır biz utabız, apke? (Gülgakı Bübükanga
aytpadım bele degendey betin çoyot. Sahna karañgılayt,
muzıka).

çıkarlar: Olga milli kıyafetler içinde).

Olya: Nasıl, anne, Gulya yenge, bana yakışmış mı?
Bübükan: Yakışmaz mı? Canın sağ olsun, yavrum,
giyimlerin yırtılsın!
Asıl: Çok yakıştı yenge.
Gülgakı (alay ederek): Yaraşmaz mı? Tam senin
için!
Olya: Çok teşekkür ederim size.

* **

Asıl: Ayağın incindi herhalde? (Kenarda duran
küçük sandalyeyi getirir). Buna otursana Olya yenge.
Olya: Oh, teşekkür ederim!
Asıl (fark edip): İlginç, Olya yenge, ikimizin dış
görünüşümüz benzermiş. Farkımız sadece burnumuz
sanırım. Seninki kıvr burun, benimki küçük.
Olya: Gerçekten benzermişiz. (Gülerler). (Tam bu
sırada dışarıdan kızların, çocukların oyun oynarken
çıkardıkları sesler, velveleleri duyulur. Olya kulak verip
dinler ve pencereye gider).
Olya (alkışlayarak): Hurra! Asıl, baksana, bak-
sana! Voleybol oynuyorlar, voleybol, gidiyoruz!
Asıl (biraz tereddüt ederek): Gidelim mi? Hadi
gidelim. (Sevinçle giderler. Oda biraz boş kalır). (Ara).
Aceleyle Bübükan içeri girer.
Bübükan: Konuklar geliyor, konuklar geliyor!
Gelin göreceğiz diyorlar, kurban olduklarım. Aa, gelin-
im nereye gitti?
Sesler (dışarıdan): Al, al! Vur!
Bübükan (dışarıya bağırır): Hey, ayıp, ayıp, ayıp!
Hey gelin! Ay, Asıl! Gelin, geliyorlar! Konuklar geliyor,
konuklar! (Kapıdan Gülgakı girer. Tam bu sırada
pencereden top içeri kaçır ve Bübükan'ın kafasına
değer. Topun peşinden Asıl ile Olga koşarak girerler).
Asıl: Anne, topu at, topu fırlat!
Olya: Şimdi biz yeneceğiz anne! (Gülgakı
Bübükan'a; söylemedim mi der gibi yüzünü buruşturur.
Sahne kararır, müzik).